

Esej iz predmeta
„Filozofija medija“

Tema:

„Obračun kod CO2 koralā“

Student:
Haris Mujić
1041/ II Ž
Komunikologija

Mentor:
prof. dr. Fahira Fejzić Čengić

Kakanj, 12. April – 2021. god

Sažetak

U eseju koji je pred Vama sam se osvrnuo na poglavlje "Obračun kod CO2 korala" iz knjige "Smrt transhumanizmu, sloboda narodu" autora Krešimira Mišaka. Prvo sam dao svoje mišljenje o samom transhumanizmu i šta predstavlja odnosno kolika je to zaista prijetnja savremenom čovjeku. U drugom dijelu sam govorio o tome kako je autor pristupio fenomenu globalnog zatopljenja i klimatskih promjena te na kraju dao svoje mišljenje i podijelio činjenice za koje smatram da su važne kada se govori o ovoj problematici.

Summary

In this essay I referred to the chapter "Clash in CO2 coral" from the book "Death to transhumanism, freedom to the people" by Krešimir Mišak. First, I gave my opinion on transhumanism itself and what it represents, that is, how much of a threat it really is to modern man. In the second part, I talked about how the author approached the phenomenon of global warming and climate change, and finally gave my own opinion and shared facts that I think are important when talking about this issue.

Ključne riječi

Transhumanizam

Globalno zagrijavanje

Klimatske promjene

Teorija zavjere

CO2

“Tehnologijo hvala ti, ali moramo malo i bez tebe”

Prije nego što uđemo u samu srž i raspravu o temi koju sam odabrao, želio bih napisati par riječi o transhumanizmu kao pokretu. Započeo bih razmišljanje o transhumanizmu sa konstatacijom poput autorove, no umjesto “smrt transhumanizmu, sloboda narodu”, rekao bih “tehnologijo hvala ti, ali moramo malo i bez tebe”. Sa pojavom dial-up interneta smo se mogli pomriti s činjenicom da smo tehnološki ovisnici. Možda bi se to moglo reći i za ljude nakon pojave mobilne telefonije, televizije, ali i radija. No, internet je nešto sasvim novo, neviđena brzina podataka koji ne moraju imati određenu targetnu skupinu, tako da primamo i šaljemo informacije od bilo koga, bilo gdje, bilo kada. Danas živimo u svjetskoj pandemiji koja nam je donijela i hladan tuš u smislu da nam postaje jasno da smo zagrlizi toliko u tehnologiju da bez nje ne možemo. Ne možemo ići u školu, ne možemo obavljati svoje poslove, ne možemo se zabaviti bez online sastanaka i razgovora. Ali naravno ima nešto i bez čega možemo, a to jeste, možemo bez transhumanizma, odnosno možemo reći ne naučnicima i istraživačima koji od nas žele napraviti nove “terminatore”, sa umjetnom inteligencijom i metalom u tijelu. Prvi oblik transhumanizma, čovjeka potpomognutim sa tehnologijom u njegovom tijelu, čovjeka robota, ili kako god želite da ga nazovete, možete naći u američkoj kompaniji Three Squara Market, naime oni su već u 2017. godini čipovali svoje radnike. Oko 50 radnika je dobrovoljno usadilo čip veličine zrna riže u svoju ruku, a on im omogućava da otvaraju ili zatvaraju kompanijska vrata, pale ili gase kompjuter, kupuju hranu i slično, odnosno kako kažu iz ove firme “želimo da kroz nekoliko godina ovaj čip zamijeni vaš novčanik”. (BBC, 2017) Ovdje bih postavio pitanje, “Zašto bi čovjek želio da prestane nositi novčanik? Jesmo li kao ljudi toliko srozani tehnološkom evoucijom da nam je teško nositi nešto malo novca, ličnu ili vozačku i bankovnu karticu u džepu?” Odgovor je jednostavan, bar ga ja tako shvatam. “Ne, ne želi svjetska populacija ovoliki tehnološki skok, ali žele pojedinci.” Jedan od zagovornika transhumanizma, Max Moore definiše ovaj termin kao; “Transhumanizam je vrste životne filozofije koja žudi za kontinuiranom i ubrzanom evolucijom inteligentnog života izvan njegovog trenutnog ljudskog oblika i ljudskih ograničenja, a koja je vođena principima i vrijednostima koje promoviše život.” (Moore, 1990) Dotični Max Moore je također i jedno vrijeme bio direktor firme ALCOR, tačnije od 2012. godine, firme koja se bavi Cryonicom, odnosno zamrzavanjem ljudskih

leševa s nadom da će ih jednog dana moći odmrznuti i vratiti u životnu formu.¹ Mnogi pobornici Transhumanizma poput Kevina Kellya, bivšeg urednika časopisa "Wired" vjeruju da su ljudi zastarjeli i da je umjetna inteligencija sljedeći korak u evoluciji. Kevin Kelly je također jednom rekao da su ljudi "reproduktivni organi" tehnoligije (umjetne inteligencije). (Kelly, 2010) Sve je ovo dio jedne agende, riječi koju inače ne volim da koristim no transhumanizam je potrebna. Jednostavno se ne može povezati sa humanizmom i čovjekom, sa mogućnošću koju je umjetna inteligencija dobila u 21. stoljeću, transhumanizam nam predstavlja sve veći i veći problem.

“Obračun kod CO2 korala”

Obračun kod Co2 Korala je dio knjige gospodina Krešimira Mišeka koji govori o klimatskim promjenama, posebno osvrćući se na globalno zagrijavanje odnosno zahlađenje te učešće CO2 odnosno ugljikovog oksida u tom problemu. Čitajući ovaj dio knjige shvatio sam da se Mišek protivi “mainstream” informacijama odnosno ne slaže se sa tezom da CO2 uništava život na zemlji, čak što više, dijeli mišljenje sa nekim naučnicima koji govore da CO2 zapravo pomaže pri hlađenju zemlje, a da su zli gasovi zapravo vodena para. No, volim zdravu raspravu pa želim saslušati obje strane. Na jednoj strani imamo vodeće svjetske organizacije koje se bave istraživanjem okeana, atmosfere, prirode i koji se slažu da je prekomjerno iskorištavanje neobnovljivih resursa štetno te s druge strane imamo novinara, rok-muzičara, pisca koji mišljenje podupire izjavama koje se njemu sviđaju. Naravno, svako ima pravo na slobodu govora i mišljenja pa tako i gospodin Mišek, ali i ja kao običan građanin. Nažalost, čitajući ovaj dio knjige, došao sam do zaključka da je autor samo još jedan od onih koji kontriraju svemu i svačemu da bi pronašli svoju skupinu koja bi ih slušala. Tako od početka ovog poglavlja možemo uvidjeti koliko je autor zaista isfrustriran i preopterećen ovim problemom. Naime, čak je započeo poglavlje sa uvredama i ismijavanjem petnaestogodišnje djevojčice kojoj je globalno zagrijavanje očigledno bitno, te je svoje vrijeme posvetila u borbi i želji za istraživanjem te upoznavanjem drugih ljudi sa ovim problemom. Smatram da autor ima zaista dobre namjere jer vjeruje u sve ove informacije koje iznosi, no ovim čini samo kontra-efekt. Kroz ovaj dio knjige možete pročitati spektakularne izjave profesora i naučnika sa raznih priznatih američkih univerziteta koji potvrđuju navode gospodina Mišaka. No, kada istražite iste profesore,

---

¹ <https://www.alcor.org/library/alcor-member-profiles/max-more/>

možete naći poveznicu odnosno direktnu vezu sa republikanskom strankom i desničarskim mišljenjem, kao i vezu sa velikim industrijskim konglomeratima koji naravno ne vole slušati kako se led topi, kako temperatura raste i tako dalje, jer su zapravo oni ti direktno odgovorni za pojavu velike stope ugljen-dioksida. Dodatni “red flags” ili crvene zastave koje su podignute u ovom poglavlju jesu i miješanje u ovu priču chemtrails-a kao klasične teorije zavjere i kao šlag na tortu, humanista koji se izgleda zamjerio samo osobama koje su ljubomorne na svačiji uspjeh pa ga nazivaju masonom, eugeničarom, reptilom itd. Bill Gates. Istraživajući Krešimira Mišaka naišao sam i na par njegovih video uredaka u kojima Bill Gates-a dovodi u vezu sa koronavirusom, a naravno za Mišaka koronavirus je isto sredstvo za masovnu kontrolu i uništenje populacije. Za svaku teoriju zavjere je potrebno da imamo narod koji ispašta i zle dečke koji imaju određenu dobit od zla djela kojeg vrše nad ljudima. U ovom slučaju mi je bilo teško pronaći kome se to zapravo nanosi šteta ako kažemo da CO2 zapravo nije loš po okoliš, dapače, iz autorovog kuta gledanja, CO2 hladi i dobar je za prirodu. Onda sam došao pred kraj poglavlja i svečano završio sa teorijom. Autor je ovaj tekst pun činjenica završio sa optužbom na Olaf-a Palme-a, nekadašnjeg švedskog premijera koji je hladnokrvno ubijen, a koji je pretpostavio da će svijet biti pod globalnim zatopljenjem 2000. godine. Naime, CO2 je samo još jedna izmišljena taksa za čovječanstvo, odnosno vlade država žele naplatiti porez na stopu ugljen-dioksida kojeg proizvedemo. Nakon što sam pročitao izvore poput “prijatelj profesora kojeg poznajem” i slično, mogu samo reći da mi je teško povjerovati u ovakve autorove tvrdnje. No, u nastavku bih pisao o tvrdnjama koje su meni, lično, prihvatljivije i mjerodavnije, a autora bih pozvao na kafu u smogom zagađeno Sarajevo, ili da pomogne u gašenju divljih požara u Australiji, ili možda da ode pomagati nakon poplava koje razaraju domove svako nekoliko godina.

Druga strana globalnog zagrijavanja

Klima Zemlje se kroz historiju mijenjala. Samo u posljednjih 650.000 godina bilo je sedam ciklusa napredovanja i povlačenja leda, a nagli kraj posljednjeg ledenog doba prije otprilike 11.700 godina bio je početak moderne klimatske ere to jeste naravno i ljudske civilizacije. Većina ovih klimatskih promjena pripisuje se vrlo sitnim promjenama u Zemljinoj orbiti koje mijenjaju količinu sunčeve energije koju prima naša planeta.. Joseph Fourier je 1824. godine izračunao da bi planeta veličine

Zemlje, na našoj udaljenosti od Sunca, trebala biti mnogo hladnija. On je smatrao da nešto u atmosferi mora djelovati poput izolacijske deke. Već 1856. godine Eunice Foote je otkrila taj pokrivač, pokazujući da ugljen-dioksid i vodena para u Zemljinoj atmosferi zadržavaju infracrveno (toplotno) zračenje. John Tyndall je u šezdesetim godinama 19. stoljeća prepoznao je prirodni efekt staklenika na Zemlji i izjavio da bi blage promjene u atmosferskom sastavu mogle dovesti do klimatskih varijacija. 1896. godine, osnovni rad švedskog naučnika Svante Arrhenius-a prvi je put predvidio da bi promjene u atmosferskim razinama CO₂ mogle bitno promijeniti površinsku temperaturu kroz efekt staklenika. Engleski parni inženjer Guy Callendar je 1938. godine povezao ugljen-dioksid u zemljinoj atmosferi sa globalnim zagrijavanjem. Astronom Milutin Milanković je 1941. godine povezao ledena doba sa orbitalnim karakteristikama Zemlje, a fizičar Gilbert Plass formulirao je teoriju ugljen-dioksida o klimatskim promjenama 1956. Sateliti koji orbitiraju oko Zemlje i drugi tehnološki napretci omogućili su naučnicima da vide širu sliku, prikupljajući mnogo različitih vrsta informacija o našoj planeti i njenoj klimi na globalnom nivou. Ova masa podataka prikupljena tokom mnogih godina otkriva signale klimatskih promjena. “Način na koji ugljen-dioksid i drugi plinovi zadržavaju toplotu dokazana je sredinom 19. vijeka.” (Santer, 1996) Njihova sposobnost utjecaja na prijenos infracrvene energije kroz atmosferu naučna je osnova mnogih instrumenata kojima je NASA upravljala. Ledene jezgre izvučene sa Grenlanda, Antarktika i tropskih planinskih ledenjaka pokazuju da Zemljina klima odgovara na promjene u nivou stakleničkih plinova. Drevni dokazi mogu se naći i u prstenovima drveća, okeanskim sedimentima, koraljnim grebenima i slojevima sedimentnih stijena. Ovi drevni, ili paleoklimatski dokazi otkrivaju da se trenutno zagrijavanje događa otprilike deset puta brže od prosječne stope zagrijavanja za oporavak ledenog doba. “Ugljen-dioksid od ljudske aktivnosti povećava se više od 250 puta brže nego što se povećao iz prirodnih izvora nakon posljednjeg ledenog doba.” (Gaffeny & Will, 2007) “Prosječna površinska temperatura planete porasla je za oko 1,18 stepeni Celzijusa od kraja 19. vijeka, što je promjena vođena uglavnom povećanim emisijama ugljen-dioksida u atmosferu i drugim ljudskim aktivnostima.” (NOAA, 2021) Većina zagrijavanja dogodila se u posljednjih 40 godina, s tim da je posljednjih sedam godina bilo najtoplije. “Godine 2016. i 2020. dijele prvo mjesto kada je u pitanju najtoplija godina ikada.” (NASA, 2017) Na ovo bih dodao da je more progutalo veći dio ove povećane vrućine, a gornjih 100 metara okeana pokazuje zagrijavanje za više od 0,33 stepena Celzijusa od 1969. godine. Masa ledenog pokrivača Grenlanda i Antarktika se smanjila. Podaci NASA-inog eksperimenta za oporavak gravitacije i klime

pokazuju da je Grenland u prosjeku gubio 279 milijardi tona leda godišnje između 1993. i 2019. godine, dok je Antarktik gubio oko 148 milijardi tona leda godišnje. Otapanjem leda povećala se i razina mora. Tako se razina mora u svijetu povećala za 20 cm u posljednjem stoljeću. Broj rekordno visokih temperatura u Sjedinjenim Državama raste, dok se broj rekordno niskih temperatura smanjuje od 1950. Da se još jednom dotaknemo korala. Od početka industrijske revolucije, kiselost površinskih okeanskih voda porasla je za oko 30% . Ovo povećanje rezultat je što ljudi emitiraju više ugljen-dioksida u atmosferu, a samim tim i u okean. More je primilo između 20% i 30% ukupnih emisija ugljen-dioksida tokom poslednjih decenija (7,2 do 10,8 milijardimetričkih tona godišnje). Ovo su naravno podaci koji govore o šteti koju je ljudska ruka uzrokovala sa stvaranjem ugljen-dioksida. Sve podatke možete pronaći i na stranici NASA-e, posebno u dijelu koji se tiče klimatskih promjena.

Zaključak

Dakle, neosporavajući autorovu želju i namjeru da pomogne čovječanstvu, njegova druga autorska djela i javni nastupi u kojima je iznosio poptune nebuloze čini ovo djelo nepovjerljivim. Iskreno bih volio da je upravu, i da svijetu ne prijete katastrofa ako nastavimo sjeći šume, kopajući rude i pumpajući naftu, no sumnjam da je moguće. No, kao što sam već napisao, sloboda govora, mišljenja, dijeljenja i prihvatanja informacija postoji, zagantovana nam je zakonom, pa neka piše svako u ono što vjeruje, a na nama je, da li ćemo to prihvatiti kao istinu, ili ne.

Izvori

BBC. (24. 07 2017). *Wisconsin company Three Square Market to microchip employees.*

Dohvaćeno iz [bbc.com](https://www.bbc.com/news/world-us-canada-40710051): <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-40710051>

Gaffeny, O., & Will, S. (2007). The Anthropocene equation. 53-61.

Kelly, K. (2010). *What Technology Wants*. London: Penguin.

Moore, M. (1990). *What is Transhumanism*. Dohvaćeno iz <https://whatistranshumanism.org/>

NASA. (18. 01 2017). *NASA*. Dohvaćeno iz NASA, NOAA Data Show 2016 Warmest Year on Record Globally: <https://www.giss.nasa.gov/research/news/20170118/>

NOAA. (13. 04 2021). *National Centers for Environmental Information*. Dohvaćeno iz Global Climate Change Indicators: <https://www.ncdc.noaa.gov/monitoring-references/faq/indicators.php#warming-climate>

Santer, B. D. (1996). *A search for human influences on the thermal structure of the atmosphere*. Livermore: University of California.